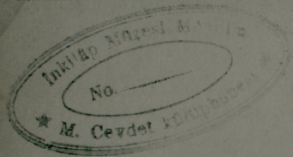

۲ مایس ۱۹۱۸

صافی : ۴۲

ایکڑھی جلا۔

تیکھی محسوسہ

پوکون حرب زنکینریک انده پولتان مرونلرک جمیته عاذاولسی لازم کاردی. فقط ملک سلاطی، جمیتک نظام و انتظامی تشکیلات حاضره ملک اقباسی استرام ایدر، ایسته روسیهده بر طاقم مفکوره سی آسمار کندی زعمارنجیه معلق حق بره نسیتی تطبیقه قائلشدیلر، جمیتک اساسی تشکیلاتی آلت اوست ایتمکدن بشفه برشی یاهمدیلر. روسیهده کی مفکوره جیلر فردی ملکیتی انکار ایتمک نساندیلر کی فردی ملکیت برده جمیت ملکیتی علاوه اتمک صورتیه ایسه کیریشوب موجودی یبقیغه قائلشمه سیدیلر، اتمکال ک بردرجه به قدر موفق اولورودی. ایسته حرب قازانجاری ویرکیتی قبول ایتمش اولان دولتر نساندجیلک بره نسیتیه کوره حرکت ایدرک فردی ملکیت ایله جمیت ملکیتی مناج و توحید اغشیلرد.

کورلیبورک بزم نقطه نظر منزه کوره مسئله پک سبطلدر. حرب قازانجاری علی العاده قازانجیله بکزه من و بناده علیه حرب زنکینری علی العاده زنکینریله مقایسه اوله من. برنجیرلک اللهه هیچ اولزه قسما اولسون جمیته عالم بر مال مقصوب بولندی حاله ایکنیجرده علی الاکثر سی، تثبیت و یا سرمایه حصولدن بشفه برشی یوقدر. ایکنیجر صریقات وحی اسرافات یاپدقاری زمان حق نانه اصلا بر اعترافه معروض اوله من؛ حالوک برنجیلر باره لرلی غلته صرف اغزلرسه هرق غاصیلک اتمام اوله. ییلیرلر ایلرندک ثروت کندیلرله عالم اولدی حاله ملک سلاطی جمیتک کنیتره و انتظامی ایسه کندیلرینه بر اقلیلور. کندیلری ایسه بورتوق اسرافات کی ملک جمیتک ضررینی موجب عائله صرف ایدرلرسه حق، منطقی و وجدان نقطه نظرندن اصلا مسئولیتدن قورتیله منلر. جمیته قارشلی ناککور وضعیتده قایلر.

نکته آک

تاریخ

دولت علیه روسیا سیاسی مناسباتی

قارده کز - بوغازلر مسئله سی

— ۴ —

۱۷۰۸ ده، دمیر باش شارل، پولتاوا هریتیه اوغراجه... ایشده کیشیدی. حرب استحضاراتی اتمک ساهلی ایکنیجه درجهده قالدی. ایسه باشقا مؤثر عوامل قازیدی. روسیا ک مورهده، آبتاروز مناسیرلرندده آل آلتندن ایشلر کورمه به باشلادینی آکاشیلیدی. ذاتا آفاق ده کیریه توری و بئندر سرحدلرده قلمله یاپدیرمسی ایتیق سلب ایتمدی. دمیر باش شارل، «ناروا» مظفری ایله روسیانی

بریشان ایتدینی اشناده - بالواسطه - بزه اتفاق تکلیف ایتش، وپوکا مقابل دولتیجه جواب رد ویریله مکله برابر، روسیه قارشلی بی طرفلرده دوام الیشیدی. لکن روسیا پوکا قیستی بیلده، پولتاوا عماره بسندن قورتولوب بندره لتبا ایدن دمیرباشلی تعقیبا عثمانلی حدودینه تجاوز آیلیدی. قرال شارل، اوچنجی سلطان احمد خان، بئدردن بر مکتوب یازوب استمداد ایتدینی کبی تاتارلرده مراجعتده بولوندی. چار پتو ایسه، دوعرون دوغرو قرال شارلک کندیتسه تسلیمکی - یانوخ - مکتلمن اخراجی ایستدی. اعلان حرب ایله جواب وردک.

قدح طولش... بلکه طامشمدی. موسوفک سوء نیاتی، دولت رجالتک افکارنی اوله اتماب ایتمش ایدی، که هر دورلو احتیاطی تدبیره رعما، اعلان حرب قراری علیه چالیدی. روس ایلیجی بده یدی قورلده، بیهسه آیلیدی. دشمن دیارنده کی عثمانلرک تأمین سلاطی ایچون اختیار ایدیلن بومالعه زمانک تاملاری چله بسندن اولدیندن توستوی جابلرینه مخصوص برشدت و تهدید اثری ده کیل ایدی.

پتو، بویه بر عماره اتمالنه قارشلی حاضرلاشیدی. اطلاق، بوغدان بکری آلهده یوش... عثمانی عسکرینک بر قسستی اولسون اشغال ایدیملک ایچون قارا طاغدهده زمینی حاضرلاش ایدی. [۱]

دولت عثمانیه مالکی دالخلنده غائله ر چیشارمق اوزره قارا طایلرله کوندیریلن چارک بیاتنامه سی اوزمان یکی وجوده کلن موسوف غایه سنک بدیی بر برهانیدر. داه اوزمان، روسیا، قاراطاغلرله پارلاق بر آتی ایچون، بویوک بویوک امیدلر بخش والفا ایدیلوردی. بیاتنامه دیوردی:

«ای قاراطاغلر، بزم املز جان یوسنه ظرفده تورک لک هبدیانه قارشلی حربه کیریشمک، بعده عثمانی طور اقلرینه قدر کیروب اورنودوقس»
«خوشتیانیاری اداره فاحشه لندن قورنارمیه»
«اوغراشق در... پوکون جناب حقه شکرلر»
«اولسون، که آسکی شان و شرفکز بولنده دوام ایتمیه ویرمه برلره تورک مشترک دشمنه قارشلی»
«سلاحه داور اتمیه. دین ایچون، وطن ایچون،»
«شرف و شانکز ایچون، اولاد لیکرک حریتی عثمانی»
«حرب ایلمه به غرم ایشدیکز. زیرا بزم بیکانه»
«دیه کزلی تشکیل ایدن شی، سزی او ششوم»
«اداره طالعن قورنارمق، کلیمارلی ترین اتمک»
«و مقدس سلیبی اعلا ایلمکدر...»

ایسته، بویاتنامه... روس ملک تاریخی وظیفه سی (۲) اولان خریستیانلری استخلاص بولتیقه سنک آس. سیدر. لکن بویوک پتو، بو پارلاق بیاتنامه ایله، [۱] مولداو بکی ایله بر اتفاق نامه (۱۳) نیسان (۱۷۱۱) عقد ایشیدی. داه ا ۱۵۴۳ ده، چار واسیلی مولداو یا غوسبودار یله اتفاق عقد ایشیدی. وچار اوچنجی ایوان ده، اوغلی مولداو یا بکتک قیزیله اولندیرمیشیدی. [۱] (مورخ دوروف)

علوی وعتوی برغایه خدمت اتمه یوردی. یکانه خدمتی، کندی منافع خبیسه سی ایچون خریستیان قوبرلی خیالات پشندده مو و بریشان ایتدیرمکن عبارت منی نتیجه لره منجر اولوبوردی. نه چاره که بونی هیچ بر قوم آکلاما... هبسی حقیق حربت نعمته نائل اولکسیرین تلاکندن فلا کته اوغرامش واستخلاص خلیای اوغورنده جان چیکشمش قائلشدر.

نهایت، پروت عماره سی اولدی. عثمانلر، پروت نهری باناقاقلرنده سالیانوب قالا روس عسکرنی شدنی تضییق آلتله آیلیدر. ذاتا روسلرک بونون قوتلری ذخیره قفادی ایدیمزک کی سبیلره یاری یاریه نزل ایتش ایدی. عثمانلرک ماهرانه بر مانه وراسیه، روس عسکرته، تسلیم اولقن غیری برنجات و خلاص بولی قالمیشیدی. عسکرینک باشنده پولتان پتو، احوالک و خلعتی کورونجه، اترق کندیتسه مو اولاجنه حکم ایتش موقع چریدن چار مجلسنه (ستاق) یازدی بر مکتوبه:

«هیتم اعضاسندن ملکیتی دها ایداری ده کیه منتدر ایسه اونک کندی برینه انتخاب اولوناسی ایچون کندیلرنی مأذون قیلمشدر» که بو حرکت هم یاس، هم فداکارلی اثری صاییلر.

صدراعظم باله سی عثمباشا اوردوسی معاً وماده دشمنکینه فائق ایدی. نه فائده که روسلرک عودانه جنگ ایتیلرینه قارشلی شدتله مقابلهده پولتان یکی چریلر فضله ضایعه تاوغراجه صلح طیلری باش کوستردی. [۱] ابراشلده دشمن الله دوشن اسیرلریز، صلح تاملار ییزی دشمن قوم داندیلرینه اعتراف ایتدیلر. چار پتو، بوخبرلر اوزرته، ۱۰ نوز ده ماشه لایق معاوی شافیروفی مصالحه تکلیف ایچون عثمانی اوردوگاهنه کوندوردی و صلح شرطلری عرض ایتدی. صدراعظم برحرب مجلس طوبلادی. بونده بوشن اوردو ارکانندن ایلمه، اسبوج قرالی دمیر باش اون ایکنی شارل ایله قرم خانی دولت کرای خان دخی حاضر ایدیلر. پتو ک تکلیفاری موضوع بحث ومذاکره ایدیلدی. قرم خانی ودمیر باش، روس اوردوسنک اسیر حرب ایدیلر سی رأینده بولوندی. لکن دیگر اعضای مجلس واقع اولان صلح تکلیفاری پک موافق بولیلر. آله اندیلر. چار ایله برلکده سلیت کوسرتیکه محکوم اولان موسوف اوردوسنه، بیله تورک، حق حیات و خلاص بخش ایتدیلر. شایان تأسفدر، که روسلر، اتمکال، اوردو کاهنکزه هذینتی تماماً خبر آتیل و تام زمانده بزمه مراجعتله موافق جواب استمهال ایدیلر و برشارلدر. بزم اوردوسن احوالندن خبردار اوله ییدی، آیتکه او بویوک خطای ایلمهده بیکندی. مع مایه یکی چریلرک خالق ساهلی اولسه... تاریخ نظرده صدراعظمده، اوردو ارکانده قورنولاماز.

[۱] روس مورخلری پروتده بدی بیک یکی چری شهید اولدیندن بحث ایدیلورلر، که پوک اوردوی عثمانیه سوء تأثیری میدانده در.

بالطبی چون اولان روایتلر و شایعه‌لر احواله هذه سزای تدقیق و مطالعه‌در. بو مهم برشیدر. سوک درجه‌ده بر طرفانه عثماني ایدمیلیک ایچون جیرنفس لازمدر. یک اسکیدن بری بالطبی، قاتهرنانک کوزه‌لرکی... جوهرنانک دکرلیکی کبی آغیر و بو نسبتده قبولی ممکن فداکارلارده قارشی ضعف و سکتلر اظهارله آزییور. بونک سبی ایسه یک آشکاردر.

حرب مجلسی ناصل تشکیل ایدهرسه اینسین، رئیس دیک اولان صدراعظمک اینته رانی غلب کلبیلیردی. ایسوجه قرالیله قریم خاننک راپلری ده آئینه حائراحمیت ایدی. بالطبی نهدن بونلرک رایته‌لتحاق ائتمه‌ده، برقاچ ساعت اینجهده صلحه یاتیوریدی؟

قاتهرنانک کوزه‌لرکی دروشوت - یاخود - هدیه ماده‌سی برر صالح سببی ده‌کلبدر. ذاتاً رشوت آلتیندنک اساسی یوق. قالدی که بر معناد هدايا عاطیلی برعت قیتمدن عیارندر. محررر اجنبیه‌نک ادعای وجه ایله، پتر تولستوی، تورک‌لرک یک هدایا پرست اولدیفی اول و آخر یه تهرسورعه بیلدیرمش اولدینکن، صلح مسأله‌سنده روسلرک هدایا تقدیمی ایله مراملرله نائل اولقارینه حکم ایدمه‌یز. چونکه روس هدایای تورکلر قبول ایتدیکی کبی عثمانی هدایا سنیده اوتئدن بری روسلر قبول ایدمک‌کلبدر. هدایا تمایلیسی هر یرده و هر زمان مقبول اولشدر. اولسه اولسه بونده افراط و مبالغه ایدیلیرسه سوه اشتهمال درجه‌سنی بولور. حال بوکه اول ایدمه شایع قوفاقی تکیلیاتی عرض ایتدیکی زمان میداند یاز یوق ایدی. معاوضه ایتدیه ۱۲۰۰۰۰ توره‌ده عقد و تعاطی ایدیلیرکی حالده شایفوفوک ۱۶ توره‌ده عثمانی اوردوگاهنه کیده‌رک نقدی هدیه‌ی کونور دیکنی و بالطبیجینک تقدیم ایدیلن ۱۵۰.۰۰۰ روبولای - ایسوجه قرالیله قریم خاننک افشا ایدمک‌لرکی قورقوسیله - آتادیفی روس مورخینی اعتراف ائتمشد. صدر علی کئنگداسنه ۶۰ بیک، جاش باشی ۱۰ بیک، یکیچری آغاسنه ۱۰ بیک روبلا وسائر مأمورینه مناسب‌مقدارده نقدی عطیلر مقرر اولاق بونلرکه شایفوفوف طرفندن کونورولرکی تاریخ کتابلرلهده مسطوردر. مع هذا بالطبیجینک یاره‌ی قبول ایتدیکنی یازان روس مورخلری دیکلری ایچون سکوتی اختیار ایدیلورلر. آلمان مورخانندن چیشارینن، مذاکراتی تسهیل ایچون، چارپیشه قاتهرنانک کندی قیتمندار جوهرلری و کورک‌لری فدا ائتمک درایتنده بولوندیفی یازمشدر. بو بینات ایله بالطبیجی عکوم ائتمک امکان‌سزدر. شایفوفوک اوردوگاهه ایک ورودنده قاتهرنی هدایا سبله کلبش اولمای... حتی بولری صدراعظمه وسائرلر عرض ائتمش بولومغای بیله محقق اولسه یتنه کافی دلیل اولماز. [*]

مشهور و ولته‌رک تاریخ مؤلفائی، بالخاصه تاروخ ناصل یازریق لازم کلبجکته دائر علمی و مهم مطالعات و انتقاداتی معلومدر. «دمیر باش» نامته یازدینی قیمتلی اثرده بروت عماریه‌ی اوزهریه بالطبی ایله اولان صلح مذاکرلری بروجه‌اتی تصویر ایتشد: «قاتهرنا - واقع اولدینن متوعیته رغماً - بقرنک چادیرنه کیردی. و کئندینی صلح مذاکرانی تدبیر و تشبیه ائتمک و سروق ایلدی. بوتون شرقد» «حکمدارلرک - یاخود - عثمانيلرک حوضره کیریلدیکی زمان هدیله تقدیمی من‌القدیم عادت اولدینندن، «قاتهرنا باینده موجود جزئی جوهرانه ایک سیاه» «سور کورک علاوه‌سبله بولری و کئندیا ایچون» «(صدراعظم کئنگداسی) طوبالایفی نقدی ذکی» «برضا بله تودیم کونهدری. بو طایط، مارشال» «شهرمه توف طرفندن بالطبیجی مخصوص بر» «مکتوبی حامل ایدی. بالذات بقرنک خاطراتنه» «نظراً، واقع اولان عماریه‌ده، اوتوزسکر بیک‌دن» «عبارت بولونان موسوق عسکرندن ۱۶،۲۰۰» «مخو اولمشیدی. تورک ضایعاتی ایسه، تأمین»

کئندیک روایاتی دمیر باش شارلرک احتراصات و مقتریانک محصوی اولق اوزره تلقی ایتشد. بپورک بقرنک رفقای مساعیستدن فرانسیز ویل یوآیه عائد آرادره بر جوق شخصی خاطرات آره‌سنده، بروت هزینی مسأله‌سنه دائر اوزون برحکایه بولوندینندن، لامارتین، واقع اولان حکایه‌ی نقل ایتدینک سورکار... بالطبیجینک یاره‌ی باینده صلح عقدا یله دیکنک براسناددن عبارت اولدینن سوبله‌ور.

ویل یوآیه نظراً: چار پتر، بر طرفندن عثمانیلر دیکر طرفندن تانارلر آره‌سنده صیفی شوق قاشین و آزارق و معینات و جیغانه ققدانله بوس بوتون امید کسمک درجه‌لرینه کتبیه چادیرنده قایونلر طوروش؛ کرسه‌ی نزدیک قبول ائتمش. زوجه‌ی (۵۲) قاتهرنا، چاری غیرته کتیه‌جک دورلو دورلو دیکلر دوکرک، صدراعظمک و کئنگداسنک یاره کوزلی اولدقارلی اخطار ائتمش و درحال کندی موجود پاراسنی و مجو. هرلری ورمکله برابر مان اوردوگاهه کبدورک ضابطان ایله عاصده بولونمش بولنره ایچی آتاکلری آتاکلاز هرکس نقد موجودنی چیقاروب و برمش. متعاقباً چار، کزلیجه عثمانی اوردوگاهنه بریشی کونهدرمش، کئندیا ایله عثماني بچرمش. ایرنه‌ی کونی آتاجندن برلره بریش اولان روس اوردوسنه ذخیره کونورولش. چارده رسماً بر مرخص کونهدره‌رک صلح شرطلری تقرر ایتدیرمشدر.

بالذات روس مورخانلرک بیله همتی تصدیق ایتدیکلری بو روایات ایچون اترقی تکذیبیه لزوم وارمیدر؟

بالطبیجینک، عقد صلح مناسبیله اصدار ایتدیکی، «بیورلدی» صهرای خوش کیدی» یاخود ورقه‌نمک عباراتی - یاره ایله ده‌کلی - یالکز قلیجه یازیلیر.

«ایده‌لرکینه کوره، برقاچ قات زیاده ایدی.» «نورده‌برغ، (اون ایتکینی شارل) نام کتانبده.» «بالطبیجی بالذات چار پترنک مکتوب یازدیفی» «و یونده [کر ذات شاهانه‌نک عدم خوشنودینسه» «سبب ورمک دینگنلنده بولوندیه بو خوشنودینن» «اسبابی ازاله ایدمده... اترقی قان ایتدیلیم» «ایچون سزه رجا وشو آند طوبیجیکه شدنی» «آتکینی کسیدم کیزی نئی ایدمده... بو کره» «کوندریکم رفقی قبول ایدیکز. [کبی فقرات» «مندرج بولونمیش یازمش ایسه - مکتوبک» «تاریخی مأمورک اعرای تاریخیه اولمادیننه» «و بالطبیجی یه یازان پتر اولمایوب مارمشل» «شهرمه توف اولدیننه علی‌الحوصص تعیرات مذکوره» «باقیلیرسه - فی‌اصل و اساس اختراعاتنن معدوددر،» «شهرمه توف کتوبنده انگلتر و فلتنک سفیرلرک» «بذات حریده باغلی نامه وقوع بولان تکیلیات» «صاحیسنندن بحث اولونمشیدی.»

«ایسوجه طرفداری اولانلرک بو عماریه‌ده دائر یازدقاری اثرلرده هپ بالطبیجینک حیانت و خیانتندن بحث اولونمشدر بویله ایتامات و اسنادنک تاریخده» «امثال جوقدر. فقط بونی باقیق ایچون دلائل بدیهه اولمالیدر. تورک اوردوسنده او قدر مبدولیت و روس اوردوگاهنه اوردجه احتیاج و ضرورت» «وار ایدی، که صدراعظمک آلماسی ده‌کلی...» «بالعکس اولره و برمیسی لازم کلبیدی. بقرانیک» «برقاچ کورک ایله - هر دولت سراننده اولدیفی کبی - برقاچ بوزوک هدیه ائتمی بر رشوت عد ایدیلیمش. روس مرخصی شایفوفوف بالطبیجینک چادیرنه رسماً و کمال ططنه ایله کئینش، مذاکرات» «دمیرباشک بر ضابطی طرفندن ترجمانی ایدیلرک» «صورت علیه‌ده جریان ائتمش و بالطبیجینک باش کابی عمر افندی وظیفه کتبی ایفا ایلهمشدر.» «کئندیه و بریلن همدیده رسماً و علناً مراسم مخصوصه ایله اعطا قینمشدر. هرشی - شرقی» «عادتلری وجه ایله - جریان ائتمش و متعاقباً تعالی» «هدایا ایدیلشدر. هر حالده خیانت دلات ایدمک» «برعادت موجود دیکلدر. بالطبیجی تکلیف صلحه» «روى موافقت کوسترمه سبب اولان شی اواننده» «دیکر بر زوس فونک ابرائیل شیری و قلعه‌سنی» «ضبط ایدیشی اولمشدر. مع هذا بالطبیجی، پتر و اوردوستک بریشانگندن خردار اولامشدر.» «قالدی که ذات سبب حرب طمازوق قلعه‌سنیه لمانی» «ایدی. بالطبیجی اولارلی آله ایشیک‌سنیه و آزار» «مقدارده روس عسکرینک کندی یک فله قونلرینه» «قارشی کوستردکری مهاجملرک تأثیراتندن دولای» «صلحی ادامه حربیه مرجع کورمیشدر. واقعا» «تانارلرک ایسوجه قرانی بوندن نمون دیکل ایدیه‌ده» «بالطبیجی بونلرک آمال و احتراصاتنه خادم اولامشدر.»

تاج الوقوعا!*) سب نکيتي و خدمت و مرثي
« خلاصه وجه آتی اوزره » تصور ايديور :

بالطبعي کتم ضميره قادر اولاد يفتدن سدارت
قامقاي شيد علي پاشا عيلنده تفوگاهه باشلاش .
علي پاشاده فرستدن اسغاده ايديورک ، ذات شاهانه ،
صدراعظمي عيلنده دورلو دولو شکايته بولونش .
بومقرتات تيجه سنده بالطبعي عزل اولونش ، علي
پاشا افتداره پک ايلري کيتمه برابر قريم خانيده
سوق افتعال ايله بالطبعيک عيلنده سويلنمش .
زاولاييک کشمداي و مکتوبچيسي اعدام اولونش .
کنديسي ايسه منقاي اولان ليني ده - قتل فرماني
عمله وارمادن - وفات ايتشد . مشاراليه جيلادن
دکل ايدي : فن موسيقي و کتبات و علم و معرفنده
بهره دار اولما شيرتشار ايدي .

طن اولونور ، که چار پتو سناتويه خطاباً يازديني
مکتوب ايله کنديسي ايچون دوشمکي ورطه دن
قورتولوش اولمايدي دوشونورک کنديسه خلف
اتخاني ناصل دريش مطالعه ايتش ايسه . سفيرليک
اشعاراتي و قريبنليک خطرات و ارشاداتي اوزره يره
عثايليرک صلح تالباري خبرلرندن جبارت آلاقي ،
پوپوک بويوک هديرله .. اولمجه ، طالع تجريسي
قييلندن تشببات معاويه به جرأت ياپ اولمشدر .

چارک شافيروفه توديع ايتديکي وظيفه اوزره
قرارلاديرلان صلح شرائط اساسيه ي مهم ايدي :
موسقوف چاري (قرالي) ، آزاق قلعه سي
طويلاري و مهماليه - اعاده ايديبوردی . يکي ياديرديني
قلعه لارک هيسي يقييوردی . قريم خانيه لهستانه تابع
اولان قازقلره مداخله دن واز کيبوردی . ايسوه
فرانک مملکته عودت ايتشمه مانع اولمايوردی .
استانبولده ايتري ايلچي بولونمورمايچي تعهد
ايديبوردی . عثماني اسيرلري کوي کوندرييوردی .
چار پتو ، اصرار ايديله يدي ، ده اغير
شرائطه ده موافقت ايدمجه کدی . کنديني فورنامقي
ايچون هر فدا کالني اختيار ايدمجه . . متباقي قولر نيک
تسليمه بيله راضي اولماچدی .

قط عثماني اوردو کاي ، صدراعظمي ، واوردو
ارکاني ، روسلر نه قدر صيقيشم اولماقاري .
نه قدر تلمکله بر موقعه بولونمورماي تاماً آلاکيا
ماشار : شرائط واقعيه عين نعمت بيرلره چارک
- عسکريله برلکده - مملکته دوغمه سه موافقت
ايله مشلدر . [**]

[*] معارف ناظر اسبق متوفي مصطلق باشلاک
اثری - اوچنچي جلدنده - ص : ۲۱-۲۲ .

[**] مصطلق پاشا مرحوم . [جلد ۳ - ص : ۲۱]
اولسيه موادتمنده قله گلگي تکلفات و محاربات
عظيمه ي موجب اولور دنليرک زبون شکک واديسنه
ايرادي عنان اولندي « ديور » که آرزو ايديني
موسقوف هيزت کليه سنک مشکل اولدينه دلالت ايدر .

واقعا دهشتني بر محاربه اوزره - جفالقلم -
تکليف اولونان صلح رد ايتک بويوک بر مسکولتي
درعه ده ايله مکدی . بو - کورونديکي کي - قولاي
بر ايش ده کيلدي . اوليه مقام وموقعه بولونانلر
ايچون چوق تأمل و ملاحظه شيرلدر . باخصوص
بزمن اوزمان غايه من آزاق آلتی . دشمن موسقوف
يوسرولاق ايدی . بوايسه بلغا مبلغ حاصل اولش
ايدی .

بوزک اوتهمي يوق ايدی . ذاتاً اوتهمي کورمک
هر قوله ميصر ياي حريک اده سي ايچون مانعار بيله
ظهور ايتشمه اولسه ظفرله هزيتک توأم اولديني .
او ايتاده روسلره توجه ايدن اديارک اقباله منتقل
اولق احوال بولونديني نظر دقتدن ايتيرماق لازم
کلردي . صلح التزام ايدمه نر بويه دوشونمشلردي .
خان ايله قراکک طلب و اصرارلري بوتون بوتون باشقا
شي ايدی . دمه ياش ، پتو اسير اولمقدن صورکا ،
ديله يکي کي توجني آلاچدی . دولت کرای خان ده
موسقوا حکومتي کا کچان جزيه کذار ايدمجه کدی .
بونلرک ديدکي اولماي .

م . خ . ه

اجتماعيات تاريخي

قارل مارکس

سوسياليسترک آغترنده اسمي ک چوق دولاشان
استادلر دن بری قارل مارکس (Karl Marx) در .
بو بويوک اقتصادي تلمه آکاتپاده اولديني قدر بوتون
جهانک سوسياليزم جريانلر نه قوتلي تاثيرلري کورولمشدر .
بوکون اونه ده بريده غره ايدان جاهل ميلمه (قارل
مارکس) نامي خاطرلار . بوشيرنه سب هرچ سب سيز
قارل مارکس ک اثری اولاماز ؛ چونکه Das Kapital
« سرمايه » نامنده ک کتابي عمله تلمه خلقت آکلايه بيله چکي
شيرلر دن دکادر . بو کتاب برياضيات کتابي قدر يايوان ،
پوروچي در ؛ خصوصي و لزومي معلوماتي اوليانلار ايچون
آکادمسي ريضايان دن دکا کوجدر . قارل مارکس
بوتون کيلرلي هر زمانک معنادرلن باشقه معنادره
قولايير . بر طاقق تريفار ، هر صيرلر اوزره درلو
درلو تعليللره بوتون بيرسيمت قورار . اسکي دورک
بوتون اقتصاد بوننده کوروني بوتعلي اصول هوسي
قارل مارکس ک اثرنده عادتاً افراطه وارميشدر .

قارل مارکس ي بوکونکي سوسياليزم جريانلر نيک
باشنده کوستن شين ايلل عمله تشکيلاتي ، (آنتر
ناسيونال) ی تأسيس ايتمدي . کنديسنک نه يازيرلر ده
نمسلک ايتنده اخلاکياتک ايتري کورولمه من .
کتابلارني صرف علمي برتني ايتري ادعاسيله اورتايه
آتش ، حياتي ، نورطني بر قاچ چاده مستشالو اوزره -
تجر سعييله ، سوديکي مسالهلرني تدقيق ايدمجه ، آسوده
ومتواضع برطرزده کچيرميشدر .

۱۸۱۸ سنه سنده (ترواده) دوغمشدر . باباي

اصلاً موسويدي . قارل بون دارالفنوننده يازلاقي بر
صورتده حقوق تحصيل ايتش ، کنديسنه تکليف
ايديلن دولت مأموريتلرني رد ايدمجه اقتصادياني
وياخالصه اجتماعي مسالهلرني تدقيقه توجه اولمشدر . قمرط
قکرزمن دولاي روسيا حکومته کچومشده خنده تعقيبات
يايلديفتدن يازسه اتجا ايتمشدر . اوراده ديگر بر
رفيله « آلمان فرانسه سالنامه سي » ني وهاتري هايته
ايله برلکده (vorwärts ايلري) غتره سي نشر
ايتمشدر . ۱۸۴۴ سنه فرانسه دن ۱۸۴۸ سنه بروکسل
ندن ده طرد ايديله رک تکرار آلمان يه کلدی ؛ اوراده
مارت اختلالدن حاصل اولان حريتدن استفاده
ايدمجه . (وولف) ايله برلکدن برغتره نشرينه
بورژواوازي عيلنده بولونمجه باشلادی . خفته ده
تکرار تعقيبات باشلاديفتدن لوندره يه قاچدی .
۱۸۸۴ سنه سي اوراده وفات ايتدی .

۱۸۴۷ سنه عموم آلمان ولوندره قومونستلاري
نامنه يازديني بريسانمه ده بوکون بيله آوروپا سوسيا -
ليستلري اداره ايدن ايکي اسماني اورتايه قيتمشدر ؛
اولا ، عمله تلمه سرمايه دارلره قارشى مجاديله سي سفت
هر برده بر اولديفتدن - ملت فرقلريک فوئده در ؛
ثانياً ؛ عمله طاقى سرمايه دارلرک اسارلندن قورتوله
بيلدک ايچون سياسي حقوق آلهه ايتمه چاليشلير .
بو اساسلرک تيجه سي اوله رق مارکس (آنتر ناسيونال) ي
تشکيل ايتش و عمر نيک صوکنه قدر بو تشکيلات
ايله اوغراشميشدر . مارکس قمل و عملي حياتي تدقيق
ايتمک دوغريندوغري يه (آنتر ناسيونال) ک تار نيجه سي
يازمقدر . بوني باشقه بر مقاله به موضوع يايانچ . بوراده
يالکر مارکس ک فکريلرني خلاصه ايتک مکره يميز .
قارل مارکس پک آريازميشدر . اقتصادي (برودون) ه
جواب اوله رق يازديني « فلسفه تلمه سفتاني ، سفتانک
فلسفه سي » نامنده ک رساله دن معاد باشليچه اثری اولان
Das Kapital « سرمايه » واردر . ۱۸۶۷ سنه سي
نشر ايدلشدر . [۱]

مارکس بو ۸۳۰ صفحه لک متني يالکر برشيبي
ايات ايچون يازمش کي در : سرمايه بر ساخته کارلني
تيجه سي اوله رق آلهه ايديلير . ايتريک تيجه سنده
« ملک » خرستفدر « ديور » فابريته صاحبلي ، مالمون
عليته ايراسيرلديني و غيظلي برسان قوللاير سنده
هرچ بر زمان درلره قارشى حدت کوسترييور ؛
مارکس ک تنقيد ايتديکي ، ايتام ايتديکي شيرلر دکل ،
سيستلر در . ايتريک مقدمه سنده يازديني کي : تشخصارک
مداخله سي ، اقتصادي نوعلري تشخيص ايتکلري
هرته ده در ؛ بتم نقطه نظرمه کوره جهيتک اقتصادي
تکميل طبعيتک يورويوشيله تاريخيه تشخيص ايديله ييلير .
بنازعليه بو نقطه نظر ، اجاعاً برخلوقدن باشقه برشي
اوليان درلرلي بو اقتصادي مناسبتلر دن ، هرته قدر
اوزاقلاشمه غيرت ايتسه لرده مسئول طوتان .

[J. Royl] طرفندن (۱۸۷۵) ده فرانسه جيه
ترجه ايدلش و ولادت مارکس طرفندن تصحيح
و اتام ايدلشدر . روسيه ده ترجه ايدلشدر .